

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 20 października 2015 roku, wydanym w sprawie z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością przeciwko Z. K. o zapłatę, Sąd Rejonowy w Kaliszu zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 57 540,63 zł z ustawowymi odsetkami od kwot: 52 497,63 zł od dnia 01.08.2013 roku do dnia zapłaty, 5 043,00 zł od dnia 30.01.2014 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 6 740,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, sygn. akt V GC 1634/14 (wyrok k. 203, uzasadnienie wyroku k.210-214).

Apelację od wyroku złożył pozwany zaskarżając orzeczenie w całości. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

1. błędne ustalenie stanu faktycznego poprzez:

a. przyjęcie, że umowy zawierane pomiędzy stronami określały termin płatności za wykonanie przez powoda dzieła na miesiące: marzec 2013 r., maj 2013 r. oraz lipiec 2013 r. podczas, gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności z pisemnych (elektronicznych) zleceń, będących jedyną podstawą zamawianych dzieł, w żaden sposób nie wynikają powyższe terminy;

b. przyjęcie, że za wykonanie wszystkich prac świadek M. K. (następnie w wyniku cesji powód) powinien otrzymać wynagrodzenie w wysokości 62 440, 63 zł podczas, gdy wysokość należności powoda była zawsze wskazywana w zleceniach wysyłanych mailami na jego wyraźną prośbę i jest o wiele niższa, niż zasądzone roszczenie;

2. naruszenie przepisów prawa procesowego mające istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny materiału, polegającej na:

a. błędnej ocenie zeznań świadka T. K. i pozwanego Z. K. w zakresie uwarunkowania terminu płatności wynagrodzenia należnego powodowi od odbioru prac przez Biuro (...) i wypłacenia kwot pozwanemu oraz w zakresie wysokości należnego powodowi wynagrodzenia pomimo, że zeznania znajdują potwierdzenie w materiale dowodowym zgromadzonym w sprawie, który Sąd uznał za wiarygodny (w szczególności korespondencja mailowa stron, pisma do US);

b. bezkrytyczne przyjęcie w poczet materiału dowodowego faktur VAT i zasądzenie na ich podstawie dochodzonego roszczenia pomimo, iż z materiału dowodowego sprawy wynika, że faktury te były dowolnie wystawiane przez świadka M. K. bez ustaleń pomiędzy stronami, nie zostały zaksięgowane przez pozwanego, o czym powiadomił Urząd Skarbowy;

c. błędną ocenę zeznań świadka M. K. i bezkrytyczne uznanie tych zeznań za wiarygodne w świetle pozostałego materiału dowodowego;

d. braku wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego poprzez:

- pominięcie zapisów umowy łączącej pozwanego z Biurem (...), określającej termin otrzymania pieniędzy przez pozwanego, a co za tym idzie termin ich wypłaty powodowi;

- pominięcie faktu, iż biuro (...) praktycznie od roku jest w fazie upadłości, tzn. w sądzie jest złożony drugi wniosek o upadłość, bądź likwidację w/w. Na przestrzeni tego okresu prace projektowe praktycznie nie miały miejsca, co za tym idzie (...) Z. nie wywiązywało się z oddania dokumentacji projektowej, składową której były pozwanego pomiary, mapy itd.- do (...). Płatność więc również nie była realizowana.

Została zrealizowana na rzecz pozwanego po monitach i protestach do (...) oraz (...), jednakże w okrojonym zakresie;

- pominięcie zeznań świadka T. K. w zakresie zgłaszanych K. zastrzeżeń co do wykonanych prac, które skutkowały koniecznością uzupełnienia pomiarów, a zarazem nieuprawnionym naliczaniem dodatkowych opłat przez powoda;
- brak rozważenia korespondencji mailowej stron w zakresie, w jakim stanowiła ona podstawę do naliczania wysokości wynagrodzenia należnego K. oraz w zakresie braku określenia terminów płatności wynagrodzenia powoda;
- pominięcie zeznań Z. K. oraz pisma świadka T. K. w zakresie w jakim przedstawiały one specyfikę konieczności określenia w Starostwie 6-miesięcznego terminu wykonani prac.

Podnosząc powyższe zarzuty pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania przez Sądem II instancji, w tym kosztów zastępstwa przez radcę prawnego według norm przepisanych ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu, w tym także rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego obejmujących koszty zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Dodatkowo, powołując się na przepis art. 368 § 1 pkt 4 k.p.c., skarżący wniósł o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z potwierdzenia otrzymania zapłaty od Biura (...) przez pozwanego oraz maila ze Starostwa, których to powołanie nie było możliwe w postępowaniu przed Sądem I instancji z uwagi na fakt otrzymania przedmiotowej zapłaty dopiero po wydaniu wyroku przez Sąd I instancji, tj. w 20 października 2015 r. oraz datę maila – 29.10.2015 r. (apelacja k. 218-222).

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o oddalenie apelacji w całości i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego, według norm przepisanych (odpowiedź na apelację k. 239-240).

Sąd odwoławczy pominął na podstawie art. 381 k.p.c. wnioski dowodowe Skarżącego złożony w apelacji. Niewątpliwie powołanie dowodu z e-maila ze Starostwa, zawierającego informację o planowym zakończeniu prac w maju 2014 r., dopiero na etapie postępowania apelacyjnego było spóźnione, zaś okoliczność dotycząca daty otrzymania przez pozwanego zapłaty od Biura (...), wobec ustaleń faktycznych poczynionych w niniejszej sprawie, nie miała znaczenia dla rozstrzygnięcia istoty sporu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna.

Sąd I instancji, wbrew zarzutom podniesionym przez Skarżącego w apelacji, dokonał prawidłowych ustaleń stanu faktycznego, znajdujących pełne odzwierciedlenie w zebranych w sprawie, poddanych ocenie materiale dowodowym. Ocenę tę Sąd Okręgowy w pełni aprobuje, zaś ustalenia stanu faktycznego i rozważania Sądu I instancji przyjmuje za własne.

Za całkowicie chybiony należy uznać zarzut błędnego ustalenia stanu faktycznego poprzez przyjęcie, że umowy zawierane pomiędzy stronami określały termin płatności za wykonanie przez powoda dzieła na miesiące: marzec 2013 r., maj 2013 r. oraz lipiec 2013 r. podczas, gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności z pisemnych (elektronicznych) zleceń, będących jedyną podstawą zamawianych dzieł, w żaden sposób nie wynikają powyższe terminy, bowiem takich ustaleń Sąd Rejonowy w niniejszej sprawie nie poczynił.

Sąd Rejonowy ustalił, że pozwanego oraz M. K. w latach 2012-2013 łączyły umowy o dzieło, których przedmiotem było wykonanie usług geodezyjnych i kartograficznych, dotyczących pomiaru drogi krajowej nr (...). Zlecenia wykonania poszczególnych prac były przesyłane wykonawcy - M. K. - elektronicznie, zawierały wyłącznie określenie wysokości wynagrodzenia za wykonanie czynności / ustalona cena netto za 1 km /. Należy podkreślić, że ustalone przez Sąd I instancji terminy płatności wynagrodzenia, wobec braku wcześniejszych uzgodnień stron w tym zakresie, wskazane zostały w fakturach wystawionych pozwanemu po wykonaniu prac przez M. K., jak również doręczonych pozwanemu,

tj.: w fakturze VAT nr (...) na kwotę 4 900,00 zł, płatną do dnia 26.01.2013 r.; w fakturze VAT nr (...) na kwotę 52 497, 63 zł, płatną do dnia 31.07.2013 r.; w fakturze VAT nr (...) na kwotę 5 043, 00 zł, płatną do dnia 29.01.2014 r.. Sąd Rejonowy prawidłowo również ustalił, iż wynagrodzenie należne M. K. za wykonanie wszystkich prac stanowiło kwotę 62 440, 63 zł., w tym kwota 4900,00 zł (faktura VAT nr (...)), uznana przez pozwanego i nie objęta sprzeciwem od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym. Wbrew stanowisku skarżącego ceny netto podane w fakturach: VAT nr (...) i VAT nr (...) pokrywają się z cenami netto wskazanymi w znajdujących się w aktach sprawy zleceniach, wysłanych wykonawcy przez pozwanego (zlecenia k.16-23).

W apelacji pozwanego, w tej części, brak jest przekonujących argumentów, które dawałyby podstawę poczynienia innych ustaleń faktycznych, niż te, które poczynił Sąd meriti, uprzednio prawidłowo oceniając dowody zebrane w sprawie a zatem w ocenie Sądu Okręgowego stanowi ona swoistą polemikę z twierdzeniami Sądu I instancji.

Nie zasługuje na uwzględnienie podniesiony przez Skarżącego zarzut naruszenia prawa procesowego, tj. przepisu art. 233 § 1 k.p.c. przez Sąd Rejonowy poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny materiału polegającej na błędnej ocenie zeznań świadka T. K. i pozwanego Z. K. w zakresie uwarunkowania terminu płatności wynagrodzenia należnego powodowi od odbioru prac przez Biuro (...) i wypłacenia kwot pozwanemu oraz w zakresie wysokości należnego powodowi wynagrodzenia pomimo, że zeznania znajdują potwierdzenie w materiale dowodowym zgromadzonym w sprawie, który Sąd uznał za wiarygodny (w szczególności korespondencja mailowa stron, pisma do US);

Przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów oznacza jej dowolność, powodowaną z reguły błędem logicznym lub nieliczeniem się z zasadami życiowego doświadczenia. Zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. wymaga przeto odpowiedniej konkretyzacji w drodze przekonującego wskazania na czym polega lekceważenie przez sąd danych o życiu czerpanych z jego doświadczenia lub nielogiczność przejawiająca się w przyjętym przez Sąd rozumowaniu (por. wyrok SN z dnia 12 września 2000 roku, III KKN 650/00, opubl. LEX nr 532142). Zgodnie z treścią powołanego przepisu Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Taka ocena dokonywana jest na podstawie przekonań Sądu, jego wiedzy i posiadanego doświadczenia życiowego, a ponadto winna uwzględniać wymagania prawa procesowego oraz reguły logicznego myślenia. Skuteczne zatem podniesienie zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wskazania, jakie kryteria oceny zostały naruszone przez sąd przy analizie konkretnych dowodów, tj. czy i w jakim zakresie analiza ta jest niezgodna z zasadami prawidłowego rozumowania, z wiedzą lub doświadczeniem życiowym, względnie, czy jest ona niepełna. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął Sąd wadze dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena Sądu Rejonowego.

Przekładając powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy wskazać należy, że Sąd I instancji nie przekroczył granic swobodnej oceny dowodów, bowiem dokonując oceny dowodów, w tym dowodu z zeznań świadka T. K. i pozwanego Z. K., wskazał w jakiej części i z jakich powodów odmówił wiarygodności tym środkom dowodowym. Wbrew twierdzeniu Skarżącego korespondencja e-mailowa pomiędzy stronami umowy nie zawiera żadnych zapisów dotyczących uwarunkowania terminu płatności wynagrodzenia należnego M. K., a obecnie powodowi, od odbioru prac przez Biuro (...) i wypłacenia należności pozwanemu, zaś pisemna informacja przekazana przez pozwanego do Urzędu Skarbowego, co do fakturowania i płatności na rzecz M. K. (pismo z dnia 19.02.2014 r.), prezentuje wyłącznie stanowisko pozwanego. Zatem treść tego pisma, będącego dokumentem prywatnym, nie mogła być uznana za wystarczający dowód na okoliczność postanowień umowy wiążącej pozwanego z wykonawcą M. K..

Bezzasadnie także zarzuca Skarżący Sądowi I instancji bezkrytyczne przyjęcie w poczet materiału dowodowego faktur VAT i zasądzenie na ich podstawie dochodzonego roszczenia pomimo, iż z materiału dowodowego sprawy, w ocenie pozwanego, wynika, że faktury te były dowolnie wystawiane przez świadka M. K. bez ustaleń pomiędzy stronami, nie zostały zaksięgowane przez pozwanego, o czym powiadomił Urząd Skarbowy. Należy podkreślić, iż pozwany nie udowodnił twierdzenia, iż wynagrodzenie wskazane przez wykonawcę M. K. w wystawionych fakturach jest zawyżone i nie odzwierciedla zakresu robót faktycznie przez niego wykonanych. Podniesiona zaś okoliczność, iż pozwany wstrzymał zaksięgowanie przedmiotowych faktur wystawionych przez M. K. do czasu odbioru mapy przez Biuro (...) oraz do czasu uzyskania zapłaty od tego Biura w żadnym razie nie świadczy o tym, że pozwany zakwestionował

prawidłowość wykonania przez wykonawcę M. K. zleconych mu prac oraz wysokość należnego mu wynagrodzenia, wskazanego w przedmiotowych fakturach VAT.

Podkreślić należy, iż faktura VAT nr (...), opiewająca na kwotę 5 042,00 zł brutto, w swej treści odwołuje się do zlecenia z dnia 11.10.2013 r. i ceny netto wskazanej w tym zleceniu, tj. 1 100,00 zł oraz do zlecenia z dnia 12.11.2013 r. i ceny netto ustalonej w tym zleceniu na kwotę 3000,00 zł (faktura k.15, zlecenia k. 22 i k.23).

Zasadność zaś wynagrodzenia w wysokości 52 497,63 zł brutto, na którą opiewa faktura VAT nr (...), znalazła również potwierdzenie w zeznaniach świadka T. K., syna pozwanego, który zeznał, cyt. "Wartość prac jakie wykonał Pan K. opiewa na kwotę 42 600 zł netto." (k.184), a pamiętać należy, że kwota wynikająca z tej faktury, dochodzona pozwem to kwota brutto.

Niewątpliwie zgodnie z zasadą ciężaru dowodowego (art. 6 k.c. w zw. z art. 227 k.p.c.) to pozwany, skoro twierdził, że kwoty dochodzone przez powoda a wynikające z przedstawionych faktur VAT nie są prawidłowe, powinien przedstawić dowody wskazujące na zasadność takiego stanowiska, czego w niniejszym postępowaniu sądowym skutecznie nie uczynił, a zatem to pozwany nie sprostał ciężarowi dowodowemu.

Chybiony jest również zarzut apelacji dotyczący naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału sprawy. W myśl powołanego przepisu sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Co do zasady, za przedmiot dowodu uznaje się fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.). Wszechstronne rozważenie zebranego materiału oznacza uwzględnienie wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu oraz wszystkich okoliczności towarzyszących przeprowadzaniu poszczególnych środków dowodowych, a mających znaczenie dla ich mocy i wiarygodności (stanowisko takie zajął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 26 czerwca 2003 roku, V CKN 417/01, LEX nr 157326).

Podzielając zaprezentowany, ugruntowany w orzecznictwie pogląd należy podkreślić, iż Sąd Rejonowy, wbrew zarzutowi apelacji, poddał analizie i ocenie środki dowodowe zgromadzone w sprawie i w oparciu o nie ustalił stan faktyczny, z którego wywiódł wnioski poprawne logicznie i zgodne z doświadczeniem życiowym. Sąd Rejonowy trafnie ustalił, iż M. K. i pozwany nigdy nie ustalili, że wypłata wynagrodzenia należnego M. K. za wykonane, w ramach wiążącej ich umowy, prace nastąpi dopiero po odbiorze całości prac przez Biuro (...) w Z. i wypłaceniu pozwanemu należności. Zdecydowanie przeczy temu korespondencja e-mailowa dotycząca zakresu prac zleconych przez pozwanego M. K., jak również dowód z zeznań tego ostatniego jako świadka. Okoliczność, iż nie było takich kategoriycznych ustaleń w tym zakresie, a zapłata wynagrodzenia M. K. zależała tak naprawdę od sytuacji finansowej pozwanego wyraźnie wynika także z zeznań samego pozwanego, cyt. „Ja też uzgodniłem z synem żeby przekazał panu K., że być może zapłacimy mu wcześniej, przed zapłatą z Biura (...) o ile na to pozwoli nasza sytuacja finansowa.” (k.185).

Dla rozstrzygnięcia istoty sprawy żadnego znaczenia nie miały, wbrew stanowisku Skarżącego, zapisy umowy łączącej pozwanego z Biurem (...) dotyczące wypłaty wynagrodzenia pozwanemu, skoro bowiem M. K. nie był stroną tej umowy, to jej postanowienia nie były i nie mogły być dla niego wiążące. Bez znaczenia pozostają także okoliczności dotyczące sytuacji finansowej i majątkowej wskazanego Biura (...), przyczyny jego niewypłacalności, jak również termin zapłaty pozwanemu przez to Biuro należnego wynagrodzenia.

Z tych też względów Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzekł na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. obciążając nimi pozwanego jako stronę przegrywającą to postępowanie. Koszty te stanowi wynagrodzenie pełnomocnika powoda w kwocie 1800 zł, ustalone na podstawie § 2 ust. 1 w zw. z § 6 pkt 6 w zw. z § 13 ust 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie ponoszenia opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 461).